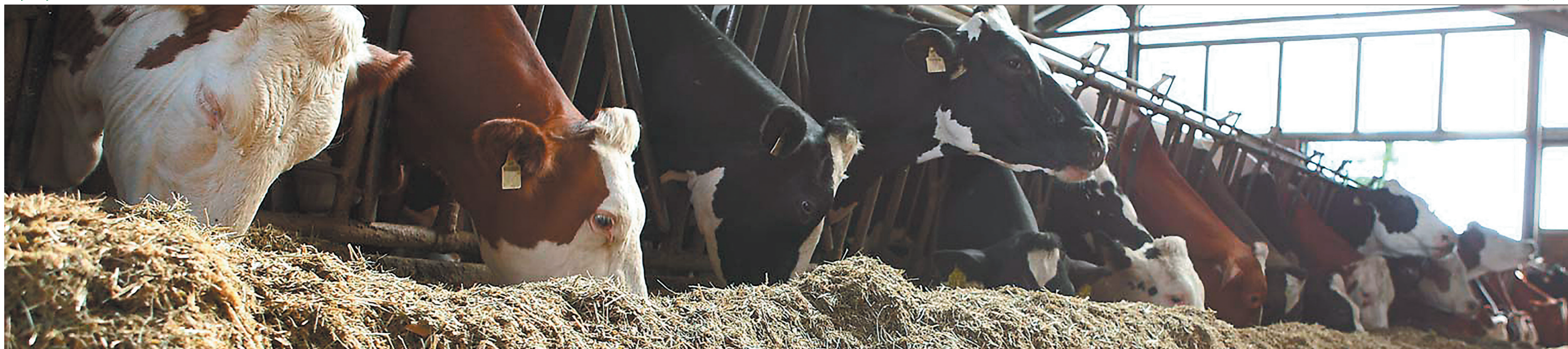

Άρθρο

Άρθρο

Ζήτημα αποτελεί το υψηλό κόστος των ζωοτροφών στην Ελλάδα

του Γιάννη Τσιφόρου

Το τελευταίο διάστημα εντείνονται οι ανησυχίες στο Συμβούλιο Υπουργών Γεωργίας της ΕΕ, με τη συζήτηση να επικεντρώνεται στην άνοδο του κόστους των γεωργικών εισροών, ιδιαίτερα σε τρεις κρίσιμες συνιστώσες (ενέργεια, λιπάσματα και ζωοτροφές), που αποτελούν το μεγαλύτερο μέρος, με πολλά κράτη-μέλη να ζητούν μέτρα έκτακτης ανάγκης στην αγορά.

Η αβεβαιότητα ωστόσο ενισχύεται, μια και οι διεθνείς τιμές στην ενέργεια, στα

λιπάσματα και στις πρώτες ύλες των ζωοτροφών εξακολούθησαν τον Ιανουάριο του 2022 να παραμένουν σε πολύ υψηλό επίπεδο σε σύγκριση με το τελευταίο τρίμηνο του 2021.

Στο αργό πετρέλαιο (μέσος όρος τριών τύπων), σύμφωνα με την Παγκόσμια Τράπεζα, οι τιμές από 78,3 ευρώ/βαρέλι το τελευταίο τρίμηνο του 2021 ανήλθαν τον Ιανουάριο του 2022 σε 83,9 ευρώ/βαρέλι, παρουσιάζοντας περαιτέρω αύξηση (+15%).

Σε πολύ υψηλό επίπεδο εξάλλου διαμορφώνονται οι τιμές στο φυσικό αέριο

Ευρώπης, οι οποίες, αν και μειώθηκαν τον Ιανουάριο του 2022 ως προς το τελευταίο τρίμηνο του 2021 (-26%), παραμένουν κατά 245% υψηλότερες από το τελευταίο τρίμηνο του 2020, με συνέπεια να διατηρείται ισχυρός ο αντίκτυπός τους στα λιπάσματα, οι τιμές των οποίων, αν και περιορίστηκαν κάπως τον Ιανουάριο του 2022 ως προς τον αντίστοιχο μήνα του 2021 (-3,6%), συνεχίζουν να παραμένουν πολύ υψηλές.

Σε σχέση με τις πρώτες ύλες ζωοτροφών, η τιμή εξαγωγής σογιόλευρου Αργεντινής στο τέλος Φεβρουαρίου του τρέχοντος έτους, σύμφωνα με εκτιμήσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (DG-Agri, Dashboard Oilseeds, 25/2/2022) αυξήθηκε κατά 17% ως προς το αντίστοιχο διάστημα του προηγούμενου έτους, ενώ ακόμα μεγαλύτερη ήταν η άνοδος στα άλευρα κραμβέλαιου Ευρώπης (+37%) στο ίδιο συγκρινόμενο διάστημα.

Το δεύτερο και σημαντικότερο ζήτημα αφορά τη δαπάνη των ζωοτροφών, που αυξήθηκε με έντονο μέσο ετήσιο ρυθμό στο διάστημα της αναφερόμενης δεκα-

με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο (Πίνακας 1).

Να σημειωθεί, όμως, ότι το κόστος των ζωοτροφών στην Ελλάδα αναμένεται να παρουσιάσει σημαντική άνοδο το 2022, λόγω της εξάρτησής του από εισαγωγές σογιόλευρου (477.000 τόνοι το 2021) προερχόμενες, σχεδόν στο σύνολό τους, από την Αργεντινή, με ιδιαίτερα αυξημένη τιμή. Ωστόσο, δύο ζητήματα διαφοροποιούν την εξέλιξη του κόστους των ζωοτροφών στη διάρκεια των τελευταίων ετών. Στην Ελλάδα, η αξία της ζωικής παραγωγής παρουσιάζει στασιμότητα στο διάστημα της τελευταίας δεκαετίας (2012-2021), σε αντίθεση με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο, που σημειώνει άνοδο (+7%) στην ΕΕ-27 (Πίνακας 2).

Το δεύτερο και σημαντικότερο ζήτημα αφορά τη δαπάνη των ζωοτροφών, που αυξήθηκε με έντονο μέσο ετήσιο ρυθμό στο διάστημα της αναφερόμενης δεκα-

Η ΑΒΕΒΑΙΟΤΗΤΑ

ενισχύεται, μια και οι διεθνείς τιμές σε ενέργεια, λιπάσματα και πρώτες ύλες ζωοτροφών εξακολούθησαν τον Ιανουάριο του 2022 να παραμένουν σε πολύ υψηλό επίπεδο σε σύγκριση με το τελευταίο τρίμηνο του 2021

ετίας (+2%), καλύπτοντας το 2021 το 96% της αξίας της ζωικής παραγωγής. Πρόκειται για εξαιρετικά υψηλό ποσοστό, που απέχει σημαντικά από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο (61% στην ΕΕ-27), θέτοντας τη χώρα στη δυσμενέστερη θέση μεταξύ όλων των κρατών-μελών της Ένωσης.

Η σημαντική απόκλιση στη δαπάνη των ζωοτροφών από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο συνδέεται, έως έναν βαθμό, με την ανάγκη ευρείας χρήσης κονδρειοειδών ζωοτροφών, το κόστος των οποίων επί σειρά ετών βρισκόταν στο υψηλότερο επίπεδο μεταξύ όλων των χωρών της ΕΕ, σύμφωνα με ορισμένες εκτιμήσεις (στοιχεία μελέτης Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, Overview of the Agricultural Input Sector, July 2015).

Επιπλέον, το υψηλό κόστος οφείλεται στο γεγονός ότι το μεγαλύτερο μέρος των αναγκών (73%) αγοράζεται από τους κτηνοτρόφους, αν και είναι γνωστό ότι η χρήση ιδιοπαραγόμενων κονδρειοειδών ζωοτροφών, κάτω από ορισμένες προϋποθέσεις, είναι δυνατό να περιορίσει σημαντικά το κόστος διατροφής των ζώων.

Ωστόσο, η δυνατότητα ιδιοπαραγωγής κονδρειοειδών ζωοτροφών δεν φαίνεται να είναι προσιτή στις μικρές, πολυάριθμες και οριακής βιωσιμότητας κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις, γιατί απαιτεί σημαντική επένδυση για την προμήθεια του απαραίτητου εξοπλισμού, για την καλλιέργεια και τη συγκομιδή κτηνοτροφικών φυτών, για τη δημιουργία ειδικών εγκαταστάσεων (σιροί, αποθηκευτικοί χώροι κ.ά.), για την υποστήριξη από εξειδικευμένο επιστημονικό προσωπικό και για τη διάθεση κατάλληλων για καλλιέργεια εκτάσεων.

Ελκυστικές επενδύσεις

Προφανώς, η δυνατότητα αυτή προϋποθέτει επενδύσεις από συλλογικά σχήματα, μικρό μέρος των οποίων χρηματοδοτείται από το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης της περιόδου 2014-2020. Να σημειωθεί όμως ότι ανάλογη στήριξη σε δράσεις ιδιοπαραγωγής ζωοτροφών από συλλογικά σχήματα υπήρχε και σε προηγούμενες προγραμματικές περιόδους, αλλά η αξιοποίησή της παραμένει περιορισμένη.

Επιβάλλεται, συνεπώς, ο ανασχεδιασμός της παρέμβασης αυτής ώστε να καταστεί ελκυστική και ευέλικτη, εκτιμώντας και άλλες

κρίσιμες σημασίας παραμέτρους (ένταση δαπάνης απασχόλησης επιστημονικού προσωπικού, ένταση δαπάνης σύγχρονων-καινοτόμων εφαρμογών διαχείρισης και παρακολούθησης των σιτηρεσιών, δυνατότητα των δικαιούχων να αξιοποιούν και ανοικτοί όμως ότι ανάλογη στήριξη σε δράσεις μίσθωσης, απλοποίηση διαδικασιών κ.ά.).

Παράλληλα, κρίνεται απόλυτα αναγκαία η υιοθέτηση της υψηλής προτεραιότητας των επενδύσεων αυτών στην ιεράρχηση των αναγκών του προτεινόμενου Στρατηγικού Σχεδίου της χώρας για την ΚΑΠ της νέας προγραμματικής περιόδου.

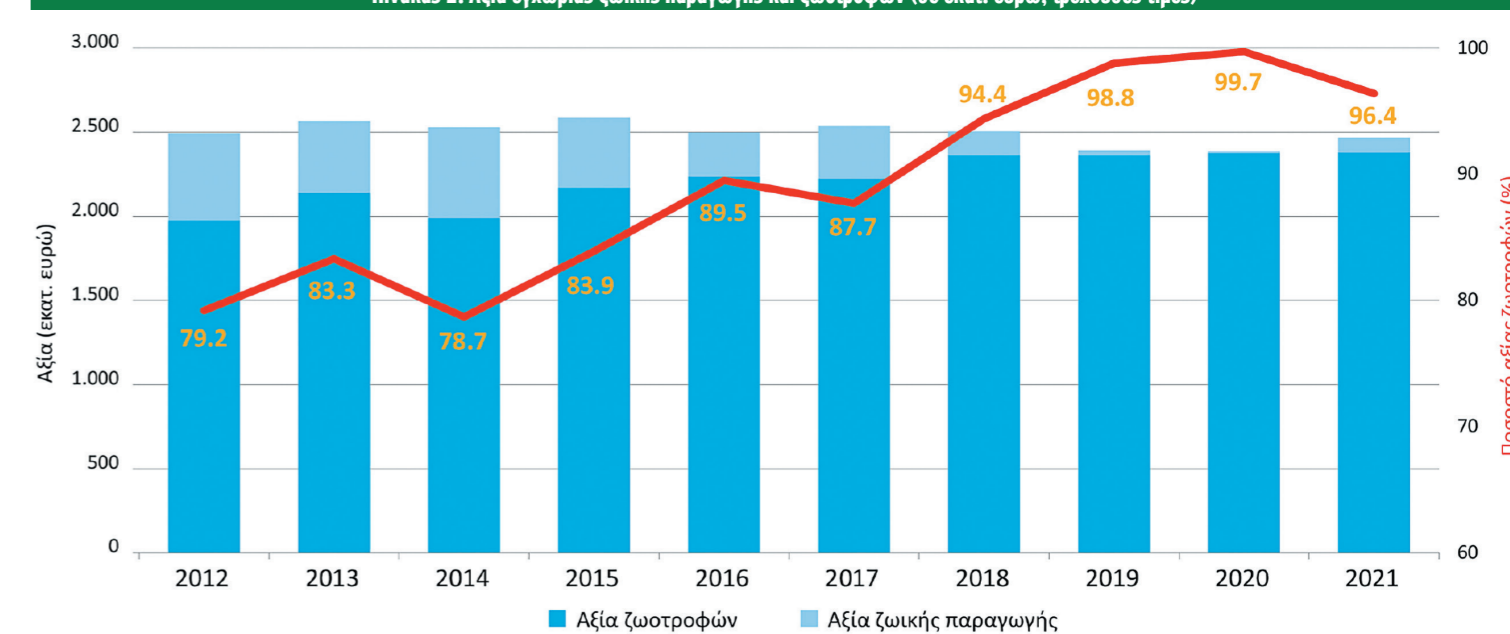
Στο πλαίσιο, πάντως, των συζητήσεων στο επίπεδο του Συμβουλίου Υπουργών Γεωργίας της ΕΕ, η Ελλάδα οφείλει να αναδείξει το κρίσιμο ζήτημα του εξαιρετικά υψηλού κόστους των ζωοτροφών και να ζητήσει τη λήψη ουσιαστικών και στοχευμένων μέτρων για τη στήριξη του εισοδήματος των κτηνοτρόφων, εκτιμώντας τη βαρύτητα των ζωοτροφών στο σύνολο των γεωργικών εισροών, αλλά και τη μείωση του γεωργικού εισοδήματος της χώρας, το μέγεθος του οποίου, σύμφωνα με πρόσφατες εκτιμήσεις της Eurostat, συρρικνώθηκε το 2021 (-7,7%).

Πίνακας 1: Δαπάνη γεωργικών εισροών στην ΕΕ και στην Ελλάδα (2019-2021, σε εκατ. ευρώ, τρέχουσες τιμές)

	2021*	2020	2019	Μεταβολή (%)	
				2021/20	2020/19
ΕΕ-27					
Ζωοτροφές	99.497	90.121	89.536	10,4	0,7
Ενέργεια, λιπαντικά	29.345	24.565	27.394	19,5	-10,3
Λιπάσματα, εδαφοβελτιωτικά	17.377	15.203	16.037	14,3	-5,2
Λοιπές δαπάνες	110.824	106.481	105.324	4,1	1,1
Σύνολο γεωργικών εισροών	257.043	236.370	238.291	8,7	-0,8
Ποσοστό ζωοτροφών (%)	38,7	38,1	37,6		
Ελλάδα					
Ζωοτροφές	2.379	2.377	2.364	0,1	0,5
Ενέργεια, λιπαντικά	995	871	979	14,2	-11,0
Λιπάσματα, εδαφοβελτιωτικά	352	336	313	4,8	7,3
Λοιπές δαπάνες	2.043	2.049	2.052	-0,3	-0,1
Σύνολο γεωργικών εισροών	5.769	5.633	5.708	2,4	-1,3
Ποσοστό ζωοτροφών (%)	41,2	42,2	41,4		

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων Eurostat, Economic accounts for agriculture, 21/1/2022, (*) Προσωρινά στοιχεία

Πίνακας 2: Αξία εγχώριας ζωικής παραγωγής και ζωοτροφών (σε εκατ. ευρώ, τρέχουσες τιμές)

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων Eurostat, Economic Accounts for Agriculture, 21/1/2022